

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	29849 Міжнародні комунікації у воєнній сфері
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	29849
Назва ОП	Міжнародні комунікації у военній сфері
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Санжаревський Олег Іванович, Шуляк Назарій Олександрович, Хамула Сергій Васильович (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	04.10.2021 р. – 06.10.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/291/29849-international-communications-in-the-military-sphere.pdf>

Програма візиту експертної групи https://mil.univ.kiev.ua/files/46_1026324178.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма “Міжнародні комунікації у воєнній сфері”, що підлягала акредитації, критеріям акредитації відповідає. Програма спрямована на формування компетентностей, необхідних для опанування здобувачами вищої освіти освітнього рівня “магістр” за спеціалізацією 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” у галузі знань 29 “Міжнародні відносини”. До розроблення ОПП були залучені роботодавці, академічна спільнота та здобувачі вищої освіти. Відповіді стейкхолдерів під час зустрічей з ЕГ підтвердили існування та функціонування ОП, її унікальність у порівнянні з подібними освітніми програмами. ЕГ відзначає інноваційний характер побудованої системи підготовки військових фахівців із залученням широкого кола зовнішніх стейкхолдерів, у тому числі закордонних, що сприяє досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання, а також гармонійне поєднання класичної академічної школи поряд із розвитком сучасних педагогічних технологій. Адміністрацією КНУТШ було створено сприятливі умови для проведення акредитаційної експертизи з використанням технічних засобів відеозв'язку та забезпечено роботу представника ЕГ у ЗВО, що дозволило якісно провести усі заплановані зустрічі, передбачені програмою. Фактів впливу чи погроз щодо членів ЕГ та учасників зустрічей встановлено не було. ЕГ підтвердила інформацію, подану у відомостях про самооцінювання та встановила, що освітній процес у КНУТШ, за вказаною ОП, не є удаваним. Навчальні заняття, контрольні заходи тощо у ЗВО проводяться і документуються.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильні сторони: цілі ОП сформульовані чітко, вони відповідають місії та стратегічним завданням ЗВО, які визначені у “Стратегічному плані розвитку університету на період 2018-2025 років”; цілі ОП та ПРН визначені з урахуванням потреб стейкхолдерів, базуються на досвіді підготовки фахівців у вітчизняних та східноєвропейських ЗВО; ОП забезпечує широкий можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти; зміст освітніх компонентів дає можливість здобувачам вищої освіти набувати соціальних навичок (soft skills), необхідних їм для виконання службових завдань у стресогенному середовищі; здобувачі в повному обсязі володіють інформацією про цілі, зміст та ПРН, порядок та критерії оцінювання у межах освітніх компонентів; форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають СВО за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” галузі знань 29 “Міжнародні відносини” для другого (магістерського) рівня вищої освіти; в КНУТШ розроблена і застосовується чітка і прозора процедура апеляції результатів контрольних заходів; рівень академічної та професійної кваліфікації НПП дозволяє забезпечити досягнення цілей ОП і програмних результатів навчання; освітнє середовище ЗВО є безпечним для життя та здоров'я усіх учасників освітнього процесу і дозволяє задовольнити їх потреби та інтереси; специфіка організації освітнього процесу у ЗВО забезпечує оперативне реагування на вирішення питань його якості. Позитивні практики: в ЗВО діє ефективна і розгалужена система анкетування здобувачів щодо якості освіти; ЗВО використовує соціальні мережі, як додатковий канал комунікації, для оперативного вирішення питань організації та проведення вступної кампанії; проведення кандидатами на заміщення посад НПП пробних занять, результати яких обговорюються на засіданнях кафедр і доводяться до членів конкурсної комісії та Вченої ради; активне залучення НПП до стажувань у закордонних ЗВО та участь викладачів у міжнародних освітніх проектах; забезпечення освітніх компонентів ОП, з боку замовників на підготовку фахівців (роботодавців), інформаційно-аналітичними матеріалами, споживачами яких є вище військово-політичне керівництво та визначені законодавством України складові сектору безпеки і оборони держави; наявність чіткої та зрозумілої політики і процедур вирішення конфліктних ситуацій, які є доступними для усіх учасників освітнього процесу та яких ЗВО послідовно дотримується під час реалізації ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: під час розроблення ОП врахування іноземного досвіду підготовки здобувачів вищої освіти за аналогічними програмами обмежувався вивченням практики навчання фахівців з міжнародних відносин у східноєвропейських ЗВО; у звіті про самооцінювання помилково зазначено обсяг бюджету навчального часу (у кредитах ЄКТС), що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти – 35 кредитів, натомість в ОП такий обсяг становить 25 кредитів ЄКТС; у розділі 1 “Загальна інформація” профілю ОП (п. “Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації”) помилково зазначено назву ОП “Міжнародна комунікація”; недостатній рівень охоплення змістом ОП питань функціонування держави в особливий період, зокрема, створення і функціонування структур територіальної оборони; на час проведення експертизи, у ЗВО не застосовувалась практика визнання результатів навчання в неформальній освіті, що на думку ЕГ, дещо обмежує можливості здобувачів вищої освіти; на ОП спостерігається недостатня задіяність здобувачів вищої освіти до процесів інтернаціоналізації; в ряді силабусів та РПНД частка нової літератури (за останні 5 років) є незначною; з використанням програмного забезпечення виявлення текстових запозичень перевіряється не 100 % текстів кваліфікаційних магістерських робіт здобувачів вищої освіти; на офіційній веб-сторінці ВІ КНУТШ відомості про академічну та професійну кваліфікацію НПП кафедри зарубіжної воєнної інформації обмежуються інформацією про навчально-наукові видання, які розроблено викладачами кафедри протягом останніх років. Рекомендації з удосконалення ОП: під час перегляду та оновлення змісту ОП враховувати досвід іноземних університетів, зокрема – США, Великобританії, країн Балтії; усунути технічні помилки в ОП щодо обсягу часу, який виділяється на вивчення дисциплін за вибором; розглянути можливість доповнення змісту ОП темами чи ОК, які охоплювали б питання функціонування держави в особливий період, зокрема, створення і функціонування структур територіальної оборони; розглянути можливість застосування практики визнання результатів навчання в неформальній освіті шляхом розроблення відповідного положення або передбачити таку можливість у РПНД; інтенсифікувати оновлення змісту силабусів та РПНД на основі наукових

досягнень викладачів, здійснити оновлення джерельної бази; сприяти більш активному залученню здобувачів ОП до міжнародних стажувань та програм академічної мобільності; з метою більш чіткого розуміння рівня унікальності кваліфікаційних магістерських робіт вважається за доцільне здійснювати перевірки 100 % їх змісту; розглянути можливість запровадження в практику діяльності ВІ КНУТШ матеріального заохочення НПП за публікації у виданнях, які індексуються міжнародними наукометричними базами Scopus та Web of Science.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі ОП сформульовано чітко, вони відповідають СВО другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” і передбачають підготовку фахівців, здатних розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, передбачають проведення досліджень та/або запровадження інновацій. Підготовка фахівців за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” освітнього рівня “бакалавр” у Військовому інституті (далі – ВІ) КНУТШ здійснюється з 2002 року. Події 2014 року зумовили потребу замовників (роботодавців) у підготовці військових фахівців більш високого рівня, що спонукало ЗВО розробити ОП магістерського рівня. Ціллю програми стала підготовка військових фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в ході здійснення інформаційно-аналітичного забезпечення заходів психологічного впливу, міжнародної комунікації та аналізу міжнародної інформації. Зі слів гаранта ОП (зустріч 1), йдеться про роботу випускника ОП з цивільним населенням, що перебуває на тимчасово окупованій території (далі – ТОТ) України та районах, що є прилеглими до лінії розмежування. Тобто, у замовника (роботодавця) є потреба у фахівцях, які були б здатними підготувати підґрунтя для деокупації ТОТ України. Крім того, збройна агресія РФ проти України актуалізувала питання співробітництва з міжнародними організаціями, зокрема НАТО і ОБСЄ, які охоплені змістом ОП. Цілі програми узгоджуються з місією та стратегією ЗВО, які визначені Стратегічним планом розвитку Університету на період 2018-2025 років (https://asp.knu.ua/doc/NP_Baza_univ/Development-strategic-plan_2018-2025.pdf) та Положенням про ВІ КНУТШ (https://www.mil.gov.ua/content/pdf/260_nm.pdf). Особливість та унікальність ОП полягає в її інноваційності та ексклюзивності на ринку освітніх послуг України. Практика, за словами гаранта ОП (зустріч 1, резервна зустріч), вказує на те, що наукові надбання НПП, які задіяні до реалізації ОП, є унікальними і затребуваними в партнерів з держав-членів ЄС та НАТО. Очевидно, що в стані війни з РФ, при виконанні завдань з деокупації ТОТ, саме випускники ОП будуть основною “рушійною силою” у вирішенні таких завдань. За поясненням заступника начальника ВІ КНУТШ з навчальної роботи, ОП є унікальною і не має аналогів у системі військової освіти України (зустріч 2). Унікальність програми, крім того, зумовлює той факт, що базову підготовку з міжнародної комунікації здобувачі освітнього ступеня “магістр” за ОП отримують в Інституті міжнародних відносин КНУТШ. Теоретичні знання закріплюють під час військової практики та проходження військового стажування на посадах офіцерів інформаційно-аналітичних підрозділів Збройних Сил (далі – ЗС) України.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Основними замовниками (роботодавцями) на підготовку військових фахівців за ОП “Міжнародні комунікації у воєнній сфері” є Командування сил спеціальних операцій (далі – ССО) ЗС України та розвідувальні органи України. ЕГ встановила, що значна частина випускників призначаються на офіцерські посади в підрозділи інформаційно-психологічних операцій ЗС України та структурні підрозділи розвідувальних органів України, що визначені Законом України “Про розвідку”. Незначний відсоток випускників призначається до структур цивільно-військового співробітництва ЗС України. ЕГ встановила, що врахування позицій та потреб заінтересованих осіб мало місце при визначенні програмних результатів навчання (далі – ПРН) та цілей ОП. На підтвердження цього факту, ЗВО надав копію наказу командувача ССО ЗС України від 16.04.2018 № 72 “Про створення робочої групи з розроблення освітньо-професійних програм за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” освітніх рівнів “бакалавр” та “магістр”. Крім того, ЕГ ознайомила з позитивними рецензіями та відгуками на ОП (Національний авіаційний університет, командування ССО ЗС України, Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка, науково-методична комісія Інституту міжнародних відносин КНУТШ та ін.), що підтверджує

факт врахування потреб і позицій стейкхолдерів в процесі формування цілей ОП та ПРН. Крім того, стейкхолдери на фокус-групах зазначили, що вони, на постійній основі, мають можливість долучитися до обговорення ОП, надавати свої пропозиції та рекомендації (зустріч 3). Здобувачі вищої освіти також підтвердили наявність у них можливості долучатися до формування змісту ОП та висловили задоволеність її структурою і змістом ОП (зустріч 6). На відкритій зустрічі стейкхолдери повідомили, що будуть рекомендувати в подальшому ввести до змісту ОП ОК, що стосуються роботи з графічними редакторами. За свідченнями гаранта, всі пропозиції стейкхолдерів аналізуються та враховуються в якості нових ОК, або в тематиці курсових та кваліфікаційних магістерських робіт.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та програмні результати навчання ОП визначаються з урахуванням потреб ринку праці та тенденцій розвитку спеціальності. Про це свідчить вибірковий аналіз силабусів ключових ОК за спеціальністю. Тенденції розвитку спеціальності постійно визначаються та уточнюються під час проведення наукових, науково-практичних конференцій, семінарів, та насамперед, досвідом проведення заходів інформаційної протидії в районі проведення операції Об'єднаних Сил (далі – ООС). При створенні ОП також був використаний вітчизняний та закордонний досвід. ЕГ встановила: 1. Першочергово вітчизняний досвід було залучено з ОП ОР “магістр” “Міжнародні комунікації” Інституту міжнародних відносин КНУТШ. Під час розроблення суто військової складової програми було враховано досвід та практику підготовки військових фахівців оперативно-тактичного рівня у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського (далі – НУОУ) за спеціалізацією “Управління інформаційною безпекою у збройних силах”. На найближчу перспективу освітній процес за ОП, що акредитується, планується побудувати за цикловою моделлю: цикл загальної підготовки та цикл професійної підготовки. Під час розроблення ОП був також врахований досвід підготовки військових фахівців тактичного рівня у Житомирському військовому інституті імені С.П. Корольова (далі – ЖВІ), зокрема кафедри інформаційної боротьби. Це обумовлено тим, що підготовка військових фахівців у галузі інформаційних технологій проводиться у єдиній системі підготовки кадрів: на тактичному рівні у ВІ КНУТШ та ЖВІ, а на оперативно-тактичному – в НУОУ. 2. Зарубіжний досвід було імplementовано шляхом тісної взаємодії гаранта ОП та НПП, що задіяні до її реалізації, із факультетом політології Університету імені Марії Кюрі-Склодовської (Люблін, Республіка Польща). На ОП також використовуються елементи освітніх програм, що викладаються здобувачам вищої освіти, які навчаються на зазначеному факультеті, (“Європейська інтеграція” та “Міжнародна безпека”). Врахування тенденцій ринку праці, галузевого та регіонального контексту в процесі формування цілей та ПРН відбувається шляхом участі представників замовника на підготовку військових фахівців (роботодавців) у процесі формування цілей та ПРН (див. підкритерій 1.2).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітні компоненти ОП “Міжнародні комунікації у воєнній сфері”, відповідно до силабусів та робочих програм навчальних дисциплін (далі – РПНД), передбачають досягнення необхідних результатів навчання (далі – РН). За результатами аналізу матеріалів самооцінювання, вивчення додаткових матеріалів, матриць відповідностей та за підсумками зустрічей у фокус-групах ЕГ вважає, що ОП “Міжнародні комунікації у воєнній сфері” дозволяє досягти РН, що визначені стандартом вищої освіти України за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” галузі знань 29 “Міжнародні відносини” для другого (магістерського) рівня вищої освіти, який затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 04.08.2020 № 1003. ПРН ОП відповідають також вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: цілі ОП “Міжнародні комунікації у воєнній сфері” сформульовані чітко, вони відповідають місії та стратегії ЗВО, які визначені у “Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018-2025 років”; цілі ОП та ПРН визначені з урахуванням потреб стейкхолдерів, базуються на досвіді підготовки фахівців у вітчизняних та іноземних ЗВО; унікальність ОП полягає в її інноваційності та ексклюзивності на ринку освітніх послуг України.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: під час розроблення ОП врахування іноземного досвіду підготовки здобувачів вищої освіти за аналогічними програмами обмежувався вивченням практики навчання фахівців з міжнародних відносин у

східноєвропейських університетах. Рекомендації: під час перегляду та оновлення змісту ОП враховувати досвід іноземних університетів, зокрема – США, Великобританії, країн Балтії; при подальшому моніторингу змісту ОП доцільно проводити розширене анкетування стейкхолдерів з метою з'ясування рівня відповідності задекларованих в ОП результатів навчання їх очікуванням й потребам.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на наведені сильні сторони, а також рекомендації щодо подальшого удосконалення ОП “Міжнародні комунікації у війсьній сфері” у контексті критерію 1 ЕГ дійшла висновку, що ОП спеціальності 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” для другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає рівню В за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз відповідності ОП та окремих її ОК стандарту вищої освіти України за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” галузі знань 29 “Міжнародні відносини” для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 04.08.2020 № 1003 (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/291-mvskrs-magistr.pdf>) вказує на те, що обсяг ОП (90 кредитів ЄКТС) відповідає розділу III зазначеного стандарту та не суперечить вимогам законодавства України щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти (ст. 5 Закону України від 26.11.2015 № 848-VIII “Про вищу освіту”). Обсяг обов’язкових ОК ОП складає 65 кредитів ЄКТС (72 %), обсяг, що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти – 25 кредитів ЄКТС (28 %).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП має чітко сформовану структуру та містить: профіль освітньо-професійної програми, в якому зазначено загальну інформацію, визначено мету ОП, її характеристику, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, наведено програмні компетентності та результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми та академічна мобільність, перелічені ОК та надано структурно-логічну схему їх вивчення, визначено форми атестації здобувачів вищої освіти та наведено матрицю відповідності програмних компетентностей ОК програми. Разом з тим, ЕГ відзначає наявність певних недоліків у матеріалах самооцінювання та змісті ОП: 1. У звіті про самооцінювання помилково зазначено обсяг бюджету навчального часу (у кредитах ЄКТС), що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти – 35 кредитів, натомість в ОП такий обсяг становить 25 кредитів ЄКТС. 2. У розділі 1 “Загальна інформація” профілю ОП (п. “Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації”) помилково зазначено назву ОП “Міжнародна комунікація”).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

У цілому, зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії”, об’єктом якої є міжнародні відносини, транскордонні та транснаціональні відносини, зовнішня політика держав, зовнішня політика та національні інтереси України, міжнародні організації, міжнародні комунікації, держави та міжнародні регіони у взаємодіях на глобальному, регіональному та локальному рівнях, міжнародна безпека та конфлікти, методології та методи міжнародно-політичних досліджень, досліджень міжнародних комунікацій, регіональних студій. Зміст ОП ґрунтується на поєднанні обов’язкових ОК та дисциплін за вибором, зміст яких, в сукупності, забезпечує відповідність предметній області спеціальності й реалізується на таких рівнях: базова теоретична підготовка, фахова підготовка, поглиблена фахова підготовка, військове стажування та

підсумкова атестація. Аналіз змісту ОП, а також опитування фокус-груп стейкхолдерів підтверджує, що програма досить вдало поєднує в собі освітню, наукову складові й військове стажування (зустрічі 2, 3, 5, 6). Це повною мірою забезпечує можливість досягнення мети навчання за ОП, яка полягає в підготовці військових фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в ході здійснення інформаційно-аналітичного забезпечення заходів психологічного впливу, міжнародної комунікації та аналізу міжнародної інформації, виконувати типові службові обов'язки відповідно до займаної посади з широким доступом до працевлаштування у ЗС України та розвідувальних органах України. Разом з тим, ЕГ відзначає, що аналіз змісту ОП, навчального плану та ОК, силабусів та РПНД дає підстави стверджувати про недостатній рівень охоплення змістом ОП питань функціонування держави в особливий період, зокрема, створення і функціонування структур територіальної оборони, що, на думку ЕГ, має важливе значення в процесі підготовки військових фахівців, особливо в умовах збройної агресії РФ проти України.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Під час зустрічей із здобувачами та НПП було з'ясовано (зустрічі 5, 6, 8), що здобувачі мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію через вільний вибір навчальних дисциплін, можливість вибору тематики індивідуальних завдань й кваліфікаційних магістерських робіт. У Положенні про організацію освітнього процесу КНУТШ (<http://univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>) визначено індивідуальну освітню траєкторію, як персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду. Індивідуальна освітня траєкторія у ЗВО реалізована через робочий та індивідуальний навчальний план (копії планів надані ЗВО на запит ЕГ). Безпосередньо порядок вибору дисциплін здобувачами регулюється Положенням про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір дисциплін (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=855>) та Інструкцією з формування індивідуального навчального плану та вибору курсантами навчальних дисциплін (блоків навчальних дисциплін) вільного вибору, затвердженою наказом начальника ВІ КНУТШ від 26.08.2021 № 91н (<https://mil.univ.kiev.ua/page/study/95>). В якості позитивного моменту ЕГ відзначає, що формування індивідуального навчального плану здобувача відбувається поступово, тобто у поточному семестрі здобувачі здійснюють вибір дисциплін на наступний семестр. Перелік обов'язкових та вибіркових дисциплін доводиться до курсантів перед початком семестру. Здобувачі підтвердили (зустрічі 6, 8), що для реалізації свого права на вибір дисциплін у ЗВО існує чітко визначена процедура: вони мають можливість подавати рапорти із зазначенням тих ОК, які бажають обрати для вивчення. Крім того, курсанти мають право обирати тему кваліфікаційної магістерської роботи з врахуванням власних інтересів. Відповідно до обраної теми роботи курсант отримує завдання встановленого зразка, складене керівником і затверджене начальником кафедри, із зазначенням терміну завершення роботи. Здобувачі мають можливість коригувати теми роботи та обирати наукових керівників. Загалом, навчання на ОП забезпечує повну можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Навчання за ОП передбачає проходження курсантами військового стажування у 2 семестрі (6 кредитів ЄКТС). Організацію стажування чітко регламентовано наказом Міністерства оборони України від 12.01.2016 № 5 "Про затвердження Інструкції про порядок організації і проведення військового (флотського) стажування, навчальної, виробничої, ремонтної, корабельної та інших видів практики курсантів (слухачів, студентів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів". Стажування проводиться відповідно до Програми військового стажування за спеціальністю, погодженою з представниками замовника на підготовку військових фахівців (копії Програм стажування надано ЗВО на запит ЕГ). Для стажування здобувачів ОП визначені бази військових частин замовника (військова частина А1182, м. Бердичів, військова частина А4398, м. Бровари, військова частина А1277, м. Львів, військова частина А2455, м. Одеса), які географічно включають різні регіони держави. В якості позитивного моменту ЕГ відзначає, що в ході реалізації ОП передбачено додаткові види практичної підготовки, а саме: вдосконалення практичної підготовки з блоку навчальних дисциплін спеціалізації (1-3 семестри); курс посиленої практичної підготовки (відповідно до окремого доручення начальника Генерального штабу Збройних Сил України – Головнокомандувача Збройних Сил України від 15.02.2018 № 6523/С). У цілому, здобувачі, випускники, НПП та замовники висловили задоволення умовами організації практичної підготовки за ОП (зустрічі 3, 5, 6, відкрита зустріч), яка повною мірою сприяє формуванню необхідних компетентностей для виконання здобувачами майбутніх професійних завдань.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз змісту ОП, навчального плану, програм навчальних дисциплін, РПНД вказують на те, що форми і методи навчальних занять, які носять інтерактивний характер, у цілому, сприяють набуттю здобувачами вищої освіти

необхідних соціальних навичок (soft skills). Вони повною мірою враховують стресогенні умови виконання майбутніми офіцерами завдань фахової діяльності, багатофункціональність, підвищений рівень моральної відповідальності за життя і здоров'я підпорядкованого особового складу. ЕГ встановила, що такі ОК, як "Армія і медіа", "Міжнародні комунікації і глобальний розвиток", "Військово-політичний переклад", "Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України" є найбільш виразними у формуванні соціальних навичок (soft skills). Проведене опитування фокус-груп зі складу здобувачів вищої освіти та НПП (зустрічі 5, 6, 8), показало, що здобувачі вищої освіти володіють необхідними соціальними навичками на достатньому рівні.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

ОП відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" галузі знань 29 "Міжнародні відносини" для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 04.08.2020 № 1003 щодо обсягу кредитів ЄКТС й професійних компетентностей та результатів навчання та у повній мірі враховує вимоги Професійного стандарту офіцера тактичного рівня Збройних Сил України, який погоджений директором департаменту військової освіти і науки Міністерства оборони України, начальником Головного управління доктрин та підготовки Генерального штабу Збройних Сил України і затверджений командувачем Сил спеціальних операцій Збройних Сил України (копію Професійного стандарту надано ЗВО на запит ЕГ). ЕГ дійшла висновку, що зміст ОП спрямований на набуття здобувачами вищої освіти військово-професійних і військово-спеціальних компетентностей та відповідних РН, що визначені Професійним стандартом. Відповідно до зазначених стандартів випускнику ОП присвоюється освітня кваліфікація "магістр міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій" та професійна кваліфікація "аналітик консолідованої інформації в сфері міжнародних відносин, перекладач, офіцер військового управління тактичного рівня". ЕГ позитивно відзначає, що НПП, які залучаються до реалізації ОП, брали участь, в якості членів робочої групи, в розробленні проєкту Професійного стандарту.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз Положення про організацію освітнього процесу КНУТШ (univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf), Положення про організацію освітнього процесу в ВІ КНУТШ (<https://mil.univ.kiev.ua/page/study/95>), а також опитування фокус-груп різних категорій стейкхолдерів (зустрічі 5, 6, 8) вказує на те, що розподіл часу між навчальними заняттями і самостійною роботою здійснюється з урахуванням усіх необхідних норм. Так, загальне навантаження за ОП становить 90 кредитів ЄКТС (2700 навчальних годин), з яких на аудиторну роботу припадає 772 навчальних годин (35 % загального навантаження), на самостійну роботу – 1748 годин (65 % загального навантаження). Співвідношення аудиторної і самостійної роботи є збалансованим і дозволяє досягати цілей та ПРН ОП. Розподіл між обов'язковими та вибірковими ОК становить 65 кредитів ЄКТС (72 %) та 25 кредитів ЄКТС (28 %) відповідно. Під час опитування (зустрічі 6, 8) курсанти відзначають позитивну практику організації і проведення самостійної роботи з широким залученням до цього процесу НПП та активним використанням навчально-матеріальної бази ЗВО.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою навчання на ОП "Міжнародні комунікації у війсьній сфері" не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: ОП забезпечує широкі можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти; зміст освітніх компонентів дає можливість здобувачам вищої освіти набувати соціальних навичок (soft skills), необхідних їм для виконання службових завдань у стресогенному середовищі; практична підготовка за ОП здійснюється у військових частинах й підрозділах, які географічно охоплюють різні регіони України та передбачає активне залучення представників замовника на підготовку військових фахівців (роботодавців). Позитивні практики: у ЗВО впроваджено ефективну систему організації та забезпечення самостійної роботи, яка передбачає активне використанням навчально-матеріальної бази та широке залучення НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: ЕГ встановлено наявність технічних помилок: у звіті про самооцінювання помилково зазначено обсяг бюджету навчального часу (у кредитах ЄКТС), що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти – 35 кредитів, натомість в ОП такий обсяг становить 25 кредитів ЄКТС; у розділі 1 “Загальна інформація” профілю ОП (п. “Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації”) помилково зазначено назву ОП “Міжнародна комунікація”). Крім того, ЕГ відзначає недостатній рівень охоплення змістом ОП питань функціонування держави в особливий період, зокрема, створення і функціонування структур територіальної оборони. Рекомендації: усунути технічні помилки в ОП щодо обсягу часу, який виділяється на вивчення дисциплін за вибором, та назви програми у відповідному її розділі; розглянути можливість доповнення змісту ОП ОК, які охоплювали б питання функціонування держави в особливий період, зокрема, створення і функціонування структур територіальної оборони.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура, зміст, наповнення ОП відповідає сучасним вимогам щодо підготовки військових фахівців освітнього рівня “магістр”. Виявлені під час акредитаційної експертизи недоліки за Критерієм 2, не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання. Рекомендована траєкторія вдосконалення ОП є досяжною.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання своєчасно оприлюднюються на сайті ЗВО (https://mil.univ.kiev.ua/files/85_1289567737.pdf). Правила є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень і враховують особливості подвійного підпорядкування ВІ КНУТШ (Міністерство оборони України, Міністерство освіти і науки України). В процесі організації і проведення вступної кампанії ЗВО чітко дотримується Правил прийому, випадків порушень термінів прийому заяв, документів конкурсного відбору та зарахування на навчання ЕГ не встановлено. У Правилах прийому враховано вимоги Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України щодо допуску до навчання осіб з відповідним рівнем фізичної підготовленості та станом здоров'я. Такі вимоги не можуть розглядатися як дискримінаційні у зв'язку із наявністю законодавчого підґрунтя щодо особливостей проходження військової служби громадянами України. На сайті приймальної комісії ЗВО (<https://vstup.knu.ua/rules>) також оприлюднено “Положення про Приймальну комісію”, “Порядок поновлення та переведення здобувачів вищої освіти” і “Положення про Апеляційну комісію” та інші документи, які врегульовують це питання. Загалом, механізм подання та зарахування здобувачів вищої освіти на ОП є чітким і зрозумілим. Наповненість сайту приймальної комісії є достатньою та інформативною. На сайті, крім усього іншого, наведено контакти приймальної комісії у соціальних мережах для оперативного вирішення питань її функціонування.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за ОП повністю враховують особливості самої освітньої програми та вимоги Міністерства оборони України. Умови, перелік випробувань та інша інформація оприлюднені на сайті ВІ КНУТШ (https://mil.univ.kiev.ua/files/85_1289567737.pdf). У Правилах визначено основні умови прийому на навчання за ступенем вищої освіти “магістр”. Основними умовами для вступу є успішне складання єдиного вступного випробування з іноземної мови, для якого ваговий коефіцієнт встановлений на рівні 0,5. Також конкурсний відбір для здобуття освітнього ступеня “магістр” здійснюється за результатами складання фахового вступного випробування, для якого ваговий коефіцієнт становить 0,5. Для кандидатів на навчання, які вступають на ОП без попереднього навчання у вищих військових навчальних закладах, обов'язковим елементом вступної кампанії є складання вступного випробування з визначення рівня фізичної підготовленості, як того вимагають керівні документи Міністерства оборони України.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ВІ КНУТШ прийом на навчання за освітнім рівнем “магістр”, переведення та поновлення на навчання здійснюється за наявності вакантних місць державного замовлення та в межах ліцензованого обсягу в порядку, що визначений Інструкцією про порядок переведення, відрахування та поновлення курсантів (слухачів) вищих військових навчальних закладів Міністерства оборони України, затвердженої наказом Міністра оборони України від 24.12.1997 № 490 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0089-98#Text>) та Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 15.07.1996 № 245 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0427-96#Text>). Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, дещо обмежуються специфікою навчання курсантів з тактичної підготовки, зміст якої визначено Міністерством оборони України; такі результати можуть бути визнані у випадку якщо здобувач вищої освіти попередньо навчався у ВВНЗ, що входить до складу системи військової освіти України.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У матеріалах самооцінювання зазначено, що КНУТШ не практикує визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, до прийняття відповідних актів, що регулюють це питання на законодавчому рівні. Зазначений факт отримав підтвердження під час зустрічей з визначеними фокус-групами (зустрічі 1, 2, 4). ЕГ отримала інформацію про те що, адміністрацією ЗВО розробляється проект відповідного положення, його запровадження планується здійснити після внесення змін до законодавства України. Застосування зазначеної процедури також ускладнюється підпорядкуванням ЗВО Міністерству оборони України, де згадана практика також не врегульована чинними нормативно-правовими актами.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, своєчасно та у повному обсязі оприлюднюються на офіційній веб-сторінці ВІ КНУТШ; умови вступу за ОП відповідають вимогам і критеріям центральних органів виконавчої влади, яким підпорядковано ЗВО (Міністерство оборони України та Міністерство освіти і науки України); у положеннях, що регламентують діяльність приймальної комісії та визначають порядок проведення вступних випробувань, необхідну інформацію подано у повному обсязі та у зручній для сприйняття формі. Позитивні практики: ЗВО використовує соціальні мережі, як додатковий канал комунікації, для оперативного вирішення питань організації та проведення вступної кампанії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: на час проведення експертизи, у ЗВО не застосовувалась практика визнання результатів навчання у неформальній освіті, що на думку ЕГ, дещо обмежує можливості здобувачів вищої освіти. Рекомендації: розглянути можливість застосування практики визнання результатів навчання у неформальній освіті шляхом розроблення відповідного положення або передбачити таку можливість у робочих програмах навчальних дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на наведені сильні сторони ОП “Міжнародні комунікації у воєнній сфері” в контексті критерію 5, ЕГ дійшла висновку, що ОП за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” для другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає рівню В за критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання на ОП загалом сприяють досягненню заявлених цілей та ПРН ОП. ЕГ встановила це на основі вибіркового опитування НПП та здобувачів вищої освіти (зустрічі 5, 6, 8), а також аналізу силабусів навчальних дисциплін, РПНД та анонімних анкет (надані ЗВО на запит ЕГ). ЕГ зазначає, що форми і методи навчання та викладання відображені у РПНД та відповідних методичних рекомендаціях. Форми та методи навчання і викладання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>) та Положенням про організацію освітнього процесу в ВІ КНУТШ (https://mil.univ.kiev.ua/files/95_1289192145.doc). Під час зустрічей з гарантом ОП (зустрічі 1, 4, 9, резервна зустріч), академічним персоналом (зустріч 5), здобувачами вищої освіти (зустрічі 6, 8) та під час відкритої зустрічі ЕГ було з'ясовано, що на ОП застосовуються різноманітні форми та методи навчання, які відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. Гарант ОП, зокрема, повідомив, що в ході проведення занять з практично всіх дисциплін НПП використовують поєднання як класичних методів (лекція, семінар), так і сучасних ефективних методів – ділова гра, навчання через діяльність, дискусія, метод кейс-стаді та ін. Такі форми і методи практикуються гарантом ОП під час викладання дисципліни “Репутаційний менеджмент в міжнародних відносинах” (резервна зустріч). Професор Н.О. Піпченко викладає на ОП навчальну дисципліну “Європейські комунікації”, в своїй роботі використовує проблемне навчання, практикує роботу в малих групах (зустріч 5). Викладач відзначив, що в методах і формах навчання не робить різниці між студентами-міжнародниками та курсантами ВІ КНУТШ, військових фахівців готує до роботи з цивільним населенням через організацію і проведення інформаційних кампаній. В процесі підготовки здобувачів вищої освіти за ОП викладачі вільні також обирати онлайн-платформи навчання. Крім того, курсанти мають право обирати теми кваліфікаційних магістерських робіт, які більш наближені до їх майбутньої професійної діяльності (зустріч 5). Очевидно, НПП самостійно, у відповідності з метою, завданнями та компетенціями, які повинні формуватися у здобувачів вищої освіти при вивченні конкретної дисципліни, обирають методи та форми навчання, види поточного контролю, підручники та навчальні посібники. Це також, з точки зору ЕГ, свідчить про студентоцентрований підхід ЗВО. Здобувачі вищої освіти забезпечені правом вибору навчальних дисциплін. Практика вибору навчальних дисциплін у ЗВО здійснюється за блочною технологією. Необхідність застосування такої технології формування індивідуальної освітньої траєкторії обумовлена специфікою підготовки фахівців військового спрямування (зустрічі 1, 2, 4, 5, резервна зустріч). Відповідність форм та методів навчання і викладання вимогам студентоцентрованого підтверджується результатами анонімного анкетування здобувачів вищої освіти за даною ОП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

В результаті зустрічей ЕГ з гарантом ОП, адміністрацією, НПП, здобувачами, представниками самоврядування було встановлено, що перед початком першого навчального семестру, здобувачам вищої освіти доводиться зміст та опис ОП і перелік навчальних дисциплін для вибору (підтвердження – зустріч 6). Усі учасники освітнього процесу мають доступ до силабусів навчальних дисциплін. Кожен силабус містить структуру дисципліни з детальним висвітленням усіх тем і підтем до них, анотацію, мету, попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни, результати навчання з детальним висвітленням форм, методів викладання, критеріїв оцінювання. Здобувачі відзначили факт інформування їх викладачами про зміст ОП, ПРН та критерії оцінювання на перших заняттях з кожної навчальної дисципліни. Проте, недоліком поданих силабусів є те, що вони не містять інформацію про механізми перескладання, відпрацювання пропущених занять, що є типовими питаннями організації освітнього процесу. Ознайомлення ЕГ із наданими РПНД підтвердило інформацію надану раніше гарантом ОП, та представником ВІ КНУТШ Р.Д. Степанишиним (зустріч 5, резервна зустріч), що у кожній РПНД міститься опис цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання за окремими освітніми компонентами; описується порядок та критерії оцінювання, схема нарахування рейтингу; містять перелік обов'язкової, допоміжної літератури та інших джерел (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Dod5_rob_prog.pdf), яка оформлена відповідно до вимог Інструкції по заповненню робочої програми навчальної дисципліни (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Dod6_Instr_rob_prog.pdf). РПНД розробляються, затверджуються та розміщуються на офіційних інтернет-ресурсах ЗВО до початку навчання за ОП. Оцінювання результатів навчання в університеті здійснюється відповідно до п. 7 Положення про організацію освітнього процесу (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). Аналіз результатів анкетування здобувачів вищої освіти ОП “Міжнародні комунікації у воєнній сфері”, відповідно до університетського положення (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1469>), метою якого визначено моніторинг якості реалізації ОП, вказує на те, що середня оцінка задоволеності курсантів якістю освітнього процесу становить близько 75 %.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Зустріч з фокус-групами (НПП, здобувачі вищої освіти, представники самоврядування) підтвердили факт сприяння, з боку НПП, поєднанню навчання і досліджень під час реалізації ОП. Стейкхолдери відзначили, що підходи, які

використовують викладачі в освітньому процесі, сприяють поширенню академічної свободи та наукової діяльності. Поєднання навчання і досліджень відбувається шляхом впровадження у викладання навчальних дисциплін наукових здобутків НПП та залучення курсантів до наукових проєктів, в рамках функціонування воєнно-наукового товариства. Здобувачі засвідчили свою участь у наукових конференціях, семінарах, розробленні наукових статей (зустріч 6). Здобувачі зазначили, що активно обговорюють з викладачами актуальні проблеми воєнно-політичного характеру в Нагірному Карабасі, Придністров'ї, Сирії та ін. Курсанти активно публікують результати наукових досліджень у збірниках тез доповідей, наукових журналах різних ЗВО, беруть участь в інших заходах наукової та науково-технічної діяльності (конференції, семінари, круглі столи). Під час зустрічі з представниками самоврядування (зустріч 8) було підтверджено факт участі курсантів, які навчаються за ОП, в круглому столі, що проводився в інформаційній агенції Укрінформ (липень 2021 року) за участі представників України в тристоронній контактній групі. Напрацьовані курсантами матеріали часто стають основою кваліфікаційних магістерських робіт. Воєнно-наукове товариство ВІ КНУТШ охоплює понад 70 курсантів та викладачів. Темі наукових робіт курсантів – курсових, кваліфікаційних магістерських робіт узгоджуються з науковими уподобаннями викладачів кафедри, наприклад “Інформаційно-психологічний вплив РФ проти інтеграції України в НАТО” – науковий керівник Я.М. Жарков, “Організація розвідки з відкритих джерел у провідних країнах світу”, “Досвід застосування технологій психологічного впливу у збройних конфліктах на Близькому Сході” – науковий керівник Ю.М. Супрунов. В матеріалах самооцінювання зазначено, а ЕГ в ході роботи підтвердила, що для апробації наукових досліджень курсантів у ВІ КНУТШ щорічно проводяться Міжнародні науково-практичні конференції: “Військова освіта і наука: сьогодення і майбутнє” та “Молодіжна військова наука в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка” (<https://mil.univ.kiev.ua/page/lib/32>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

В “Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ”, (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>) визначено обов'язковість здійснення моніторингу, внесення змін та умови відкриття ОП, зокрема моніторинг освітніх програм, що здійснюється на локальному та загальноуніверситетському рівнях. Локальний моніторинг здійснює завідувач кафедри та гарант ОП, а загальноуніверситетський покладається на сектор моніторингу якості освіти КНУТШ. Необхідність регулярного оновлення змісту освітніх компонентів чітко зафіксована в університетських документах та здійснюється з огляду на динаміку розвитку спеціальності. Впровадження сучасних практик та наукових досягнень в освітній процес відбувається на основі підвищення кваліфікації та наукових стажувань викладачів, регулярного проведення методичних семінарів та взаємовідвідувань навчальних занять. Оновлення змісту навчальних дисциплін пов'язується з науковими публікаціями та інтересами НПП, що враховують останні вітчизняні та закордонні дослідження у галузі міжнародних відносин. Зокрема ЕГ встановила, що на засіданнях кафедри зарубіжної воєнної інформації багаторазово обговорювалися зміни до освітніх компонентів ОП. Зокрема, в протоколі засідання кафедри від 23.12.2019 № 7 зазначено, що рівень підготовки курсантів за ОП загалом є достатнім та відповідає вимогам ВІ КНУТШ і державного замовника, ... однак є проблеми в опануванні деякими курсантами практичних знань при підготовці магістерських робіт... Тому, зокрема, потрібно покращити якість практичних занять з інформаційно-аналітичної роботи. А в протоколі від 03.06.2021 № 20 зафіксовано факт розгляду нової редакції РПНД “Репутаційний менеджмент в міжнародних відносинах” та “Міжнародні комунікації та глобальний розвиток”. Перелік пропозицій щодо оновлення змісту ОП обговорюється та затверджується на засіданнях кафедри з урахуванням наукових стажувань і сучасних практик, зокрема, доцент Н.Б. Белоусова навчалась на інноваційних курсах підвищення кваліфікації за спеціалізаціями: “Роль гарантів освітніх програм в розбудові внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти” (сертифікат № 150-21), “Діяльність ВНЗ в умовах єдиного європейського освітнього простору”, (сертифікат № KU 02020944/000288-17), Joint Programme between the EU and the Council of Europe, Training Course “Strengthening Information Society in Ukraine”. Результати навчання НПП на курсах підвищення кваліфікації систематично обговорюються на засіданнях кафедри та впроваджується в освітній процес ЗВО. 100 % НПП, задіяних до реалізації ОП, підвищували свою кваліфікацію протягом останніх 5 років.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання та наукові дослідження, пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності КНУТШ і Військового інституту та відбуваються в контексті розвитку міжнародних зв'язків, що робить освітній процес більш збалансованим та інноваційним. Залучення викладачів та здобувачів до міжнародних проєктів дозволяє підняти їх науковий та професійний рівень. Завдання з поширення інформації та координації процесів інтернаціоналізації в університеті покладено на відділ академічної мобільності (<http://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk>). Стратегічний план розвитку КНУТШ (https://asp.knu.ua/doc/NP_Baza_univ/Development-strategic-plan_2018-2025.pdf) передбачає вдосконалення і поглиблення інтеграції в міжнародний освітній простір. ЕГ виявила, що викладачі і курсанти намагаються активно брати участь в міжнародних стажуваннях, конференціях. Однак, якщо активність НПП обмежується звичними речами (час, фінанси, навантаження), то в здобувачів є більше обмежень (складна система узгоджень на рівні Міністерства оборони України), що значно ускладнює їх залучення до процесів інтернаціоналізації. Істотно вплинули на ці процеси обмеження, пов'язані з протидією розповсюдженню COVID-19. Тому, участь в міжнародних освітніх проєктах, зокрема ERASMUS+ в Болгарії, Румунії та Німеччині взяли лише 2 курсанти, що й підтвердили ЕГ (зустріч 1, 6 та резервна зустріч). Науково-педагогічний склад більш активно залучається до цих процесів. Так до прикладу, професор Н.О. Піпченко проходила наукове стажування: за

програмою “Internships in International Intergovernmental Organizations: International Career” (Офіс ООН та ОБСЄ у Відні, Австрія; Представництво ЄС в Будапешті, Угорщина), сертифікат №7/05, 13.05.2017; стажування (вересень-грудень 2017) в міжнародній організації “Організації за демократію та економічний розвиток – ГУАМ”, сертифікат № 12, 19.12.2017; брала участь в Summer School of Communication, яка організована EF “Institute of International Academic and Scientific Cooperation” та ГО “Euro-Atlantic Communications” (Італія, 2019; сертифікат № SC-032/0719); має сертифікат про завершення курсу “Експерт з акредитації освітніх програм: онлайн тренінг” (<https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/77b5dbf008204d679c5da8af35dc5cfo>). Взяла участь в кількох закордонних конференціях семінарах, круглих столах: круглий стіл “Новые возможности реформирования системы международных отношений” (30.03.2017, Білоруський державний університет, Центр міжнародних досліджень, м. Мінськ, Республіка Білорусь); міжнародна наукова конференція “Актуальные проблемы международных отношений и дипломатии (1918 г. – начало XXI в.)” (17-18.04.2018, Вітебський державний університет імені П.М. Машерова, м. Вітебськ, Республіка Білорусь) та ін. Гарант ОП (С.І. Даниленко) і доцент О.Л. Добржанська взяли участь у IV Польському політичному науковому конгресі “Держави в часи змін” (м. Люблін, Польща, 18-2.09.2018) (<https://journals.umcs.pl/we/article/view/11819>). Доцент О.Л. Добржанська в КНУТШ курує програму Моне.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: зміст ОП “Міжнародні комунікації у воєнній сфері” має чітку структуру; освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну, взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН; здобувачі в повному обсязі володіють інформацією про цілі, зміст та ПРН, порядок та критерії оцінювання у межах освітніх компонентів. Позитивні практики: використання сучасних методів навчання і викладання, які сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН; застосування в освітньому процесі студентоорієнтованого підходу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: на ОП спостерігається недостатня задіяність здобувачів вищої освіти до процесів інтернаціоналізації; в ряді силабусів та РПНД частка нової літератури (за останні 5 років) є незначною. Рекомендації: інтенсифікувати оновлення змісту силабусів та РПНД на основі наукових досягнень викладачів, здійснити оновлення джерельної бази; сприяти більш активному залученню здобувачів ОП до міжнародних стажувань та програм академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо подальшого удосконалення ОП “Міжнародні комунікації у воєнній сфері”, у контексті критерію 4, ЕГ дійшла висновку, що ОП спеціальності 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” для другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає рівню В за критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

ЕГ пересвідчилась, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти відповідають загальним положенням щодо існуючих форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання здобувачів вищої освіти, які визначено у Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>) та Положенні про організацію освітнього процесу в ВІ КНУТШ (<https://mil.univ.kiev.ua/page/study/95>). Зокрема пунктом 4.6 Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ визначені такі види контрольних заходів як діагностичний, поточний та

підсумковий. Поточний контроль передбачає виступи на семінарах, участь у дискусійних обговореннях, презентації, виконання аналітичних робіт), тоді як підсумковим визначено заліки, іспити, кваліфікаційний іспит та захист кваліфікаційної магістерської роботи. Форми контролю та критерії оцінювання викладачі подають в силабусах навчальних дисциплін, які є у відкритому доступі, та в РПНД. Зазначена інформація роз'яснює всі питання про ОК, кількість кредитів, компетентності, форми контролю та структуру курсу за темами. Критерії є чіткими, зрозумілими і дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання. На зустрічах з курсантами та викладачами ЕГ повідомили, що на початку кожного курсу здобувачам освіти роз'яснюють зміст програми курсу та форми контролю. Ця інформація була конкретизована та підтверджена на зустрічах з фокус-групами (зустрічі 4, 6, 8). НПП кафедри та представники самоврядування (зустрічі 6, 8, відкрита та резервна зустрічі) неодноразово наголошували, що з усіма правилами їх знайомлять заздалегідь. Більше того, були випадки, коли курсантів шикували на плацу (приміщенні) і командири додатково нагадували та роз'яснювали правила складання іспитів та порядок проведення інших контрольних заходів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” за другим (магістерським) рівнем був затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 04.08.2020 № 1003. У зазначеному документі визначено, що формою атестації здобувачів вищої освіти є публічний захист кваліфікаційної магістерської роботи та кваліфікаційний іспит (за наявності). На даний час, формами атестації за ОП “Міжнародні комунікації у воєнній сфері” є комплексний кваліфікаційний іспит та захист кваліфікаційної магістерської роботи (п. 8.5 Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). Здобувачі вищої освіти дотримуються вимог академічної доброчесності, кваліфікаційна робота не може містити плагіату. Робота допускається до захисту тільки за умови проходження перевірки програмою Unicheck. ЕГ встановила, що перевірка на наявність плагіату передбачає перевірку 1,5 друкованого аркушу тексту кваліфікаційної магістерської роботи науковим керівником цієї роботи.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів подано в Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>) та Положенні про організацію освітнього процесу в ВІ КНУТШ (<https://mil.univ.kiev.ua/page/study/95>). Положення є у відкритому доступі, розміщені на офіційних веб-ресурсах ЗВО та передбачають опис процедури оскарження результатів навчання. Пункт 7.1.7 Положення передбачає умови, які забезпечують здійснення об'єктивності оцінювання, серед них такі як: оцінювання має проводитися більш ніж одним викладачем, робота здобувача має бути анонімною, місце проведення оцінювання, умови роботи та виконання завдань здобувачами, які мають особливі освітні потреби, мають бути чітко визначені та інші. ЕГ повідомили, що у ВІ КНУТШ запроваджена система роботи екзаменаційної комісії у складі двох викладачів: перший викладач, який викладав навчальну дисципліну, другий – незалежний науково-педагогічний працівник кафедри, який має споріднені наукові інтереси. Зазначимо, що ЕГ на перших зустрічах (зустрічі 1, 2) була попереджена, що на ОП, в силу її специфіки немає здобувачів вищої освіти, які мають особливі освітні потреби. Процедура проведення контрольних заходів у ВІ КНУТШ, крім того, регулюється: Положенням про особливості організації освітнього процесу в ВНЗ Міністерства оборони України та ВВП ВНЗ України, затвердженим наказом Міністерства оборони України від 20.07.2015 № 346 (http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE27571.html) та Положенням про екзаменаційні комісії ВВНЗ та ВВП ВНЗ, затвердженим наказом Міністерства оборони України від 09.09.2015 № 472 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1141-15>). Під час зустрічі із здобувачами вищої освіти, представниками самоврядування (зустрічі 6, 8) останні підтвердили свою поінформованість щодо проведення контрольних заходів на початку вивчення навчальної дисципліни, що повністю відповідає визначенням у Положеннях умовам та дає змогу своєчасно підготуватися до контрольного заходу. Щодо врегулювання конфлікту інтересів, то здобувачі вищої освіти детально роз'яснили можливі варіанти вирішення конфлікту. Зокрема, присутні на фокус-групах здобувачі вищої освіти вказували, що якщо конфлікт і стався, вони б в першу чергу зверталися до безпосереднього командира. Зауважимо, що ЕГ як від здобувачів, так і від академічного персоналу та військових, задіяних до реалізації ОП (зустрічі 5 та резервна зустріч) отримали заповнення, що подібних фактів на ОП зафіксовано не було. Також на зустрічі 7 ЕГ повідомили, що в здобувачів вищої освіти є можливість використати телефон довіри і чат-бот довіри, реквізити яких знаходяться на інформаційних стендах на кожному поверсі ЗВО.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність

(насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

На зустрічі з керівництвом і менеджментом (зустріч 2) ЕГ було поінформовано, що всі конфліктні питання, які стосуються освітнього процесу вирішуються згідно внутрішніх норм КНУТШ. В Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ (п. 9.8) (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>) визначено, що саме відноситься до порушення академічної доброчесності, визначена академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності, процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності. В КНУТШ також розроблено Положення про систему забезпечення якості освітнього процесу (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>). ЕГ відзначає, що КНУТШ виступає одним із університетів України, які є партнерами Проекту сприяння академічній доброчесності (SAIUP project), започаткованого Американською Радою з міжнародної освіти та Міністерством освіти і науки України. ЗВО розроблено і прийнято Етичний кодекс університетської спільноти (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), який має запобігати неетичній поведінці з боку всіх учасників освітнього процесу. На зустрічі 2 ЕГ було повідомлено, що кожному курсанту ВІ КНУТШ зміст зазначеного Етичного кодексу доводиться під підпис. Також ЕГ встановила, що опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу в університеті практикується з 2011 року і здійснюється двічі на рік. Анкети складає навчальна лабораторія соціологічних досліджень КНУТШ. ЕГ було встановлено, що з метою дотримання норм академічної доброчесності та уникненню академічного плагіату університетом укладено угоду про співпрацю з ТОВ “Антиплагіат”, якою передбачено здійснення перевірок на унікальність текстів за допомогою онлайн-сервісу Unicheck. На зустрічах з фокус-групами було встановлено, що в університеті є спільна політика по боротьбі із текстовими запозиченнями. Особливістю підходу університету є аналіз результатів кваліфікаційної роботи, із застосуванням зазначеного програмного забезпечення, її науковим керівником. Саме він і приймає остаточне рішення щодо наявності фактів академічної недоброчесності з боку здобувача вищої освіти. На зустрічі з допоміжним персоналом (зустріч 7) директор наукової бібліотеки імені М.Максимовича також зазначив, що політика академічної доброчесності імплементується у внутрішню культуру якості університету. На даний момент бібліотека оновлює репозитарій кваліфікаційних магістерських робіт здобувачів. Здобувачі вищої освіти чітко ознайомлені з політикою доброчесності університету, яка ґрунтується на нульовій терпимості до плагіату. ЕГ повідомили про проведену зустріч здобувачів вищої освіти з розробником Unicheck А. Зелінським (зустріч 8). За інформацією гаранта ОП, адміністрації, здобувачів вищої освіти випадків виявлення порушення академічної доброчесності на ОП зафіксовано не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають стандарту вищої освіти за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” галузі знань 29 “Міжнародні відносини” для другого (магістерського) рівня вищої освіти; в КНУТШ розроблена і застосовується чітка і прозора процедура апеляції результатів контрольних заходів. Позитивні практики: в університеті діє ефективна і розгалужена система анкетування здобувачів щодо якості освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: з використанням програмного забезпечення виявлення текстових запозичень перевіряється не 100 % тексту кваліфікаційної магістерської роботи. Рекомендації: з метою більш чіткого розуміння рівня унікальності кваліфікаційних магістерських робіт вважається за доцільне здійснювати перевірки 100 % їх змісту.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо подальшого удосконалення ОП “Міжнародні комунікації у воєнній сфері”, у контексті критерію 5, ЕГ дійшла висновку, що ОП спеціальності 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” для другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає рівню В за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

До реалізації ОП залучено 11 НПП, з них 6 жінок (55 %) та 5 чоловіків (45 %). 10 викладачів (91 %) працюють за основним місцем роботи, 1 (9 %) – на засадах внутрішнього сумісництва. 100 % НПП, задіяних до викладання навчальних дисциплін ОП, мають наукові ступені та 91 % – вчені звання. З них: доктори наук – 4 (36 %), кандидати наук – 7 (64 %), професори – 4 (36 %), доценти – 6 (55 %). 1 НПП (О.А. Коппель) є лауреатом Державної премії у галузі науки і техніки. 7 викладачів (64 %) є авторами (співавторами) праць у наукових виданнях, що індексуються міжнародними наукометричними базами Scopus та Web of Science. 100 % викладачів, задіяних до реалізації ОП, здійснюють наукову діяльність, яка відповідає профілю її навчальних дисциплін та мають досвід науково-педагогічної діяльності більше 10 років. 4 викладачі (36 %) мають сертифікати про знання іноземної мови (англійська). 100 % викладачів протягом останніх п'яти років підвищували свою кваліфікацію в обсязі, що визначений постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 “Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників” (зі змінами) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>). 100 % НПП, які залучаються до наукового керівництва магістерськими роботами, мають науковий ступінь. Гарант ОП (С.І. Даниленко) та 2 НПП (О.М. Фролова, О.Л. Добржанська) є експертами НАЗЯВО з акредитації освітніх програм. ЕГ було здійснено вибірку перевірку документів гаранта ОП та НПП, які задіяні до реалізації ОП (С.І. Даниленко, Я.М. Жарков, Ю.М. Супрунов), що підтверджують їх академічну та професійну кваліфікацію. Запитовані документи гарантом ОП було надано в повному обсязі. Відомості про НПП, задіяних до реалізації ОП, які підтверджують їх академічну та професійну кваліфікацію (реквізити дипломів, сертифікатів, свідоцтв, перелік публікацій) є загальнодоступними, разом з тим перспективним напрямом роботи є оприлюднення такої інформації для НПП кафедри зарубіжної воєнної інформації, на веб-сторінці якої наведено лише перелік навчально-наукових видань, розроблених НПП кафедри, протягом останніх років (<https://mil.univ.kiev.ua/page/kafedra/46>). Результати аналізу матеріалів самооцінювання, додаткові пояснення, отримані в ході зустрічей членів ЕГ з представниками зацікавлених сторін, дають підстави стверджувати, що рівень академічної та професійної кваліфікації НПП, задіяних до реалізації ОП, дозволяє забезпечити досягнення її цілей та визначених ПРН.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір кандидатів на заміщення вакантних посад НПП здійснюється відповідно до Порядку конкурсного відбору на посади НПП у КНУТШ, який розміщено на офіційному веб-сайті університету (http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2016/05/IMG_0001.pdf) та Інструкції про порядок заміщення на конкурсній основі вакантних посад НПП у ВВНЗ, військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1461-16#Text>). Добір кандидатів на посади НПП, які задіяні до реалізації ОП, здійснюється з урахуванням їх відповідності кваліфікаційним вимогам, які визначені Статутом КНУТШ (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>) та Положенням про ВІ КНУТШ (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0483729-14#Text>) та показників їх академічної і професійної кваліфікації. Умови конкурсного відбору кандидатів для заміщення вакантних посад НПП оприлюднюються на офіційних сайтах Міністерства оборони України та ВІ КНУТШ. Позитивною практикою університету є проведення кандидатами на заміщення посад НПП пробних занять, результати яких обговорюються на засіданнях кафедри та доводяться до членів конкурсної комісії і вченої ради. Зміст процедур конкурсного відбору кандидатів на посади НПП було підтверджено під час зустрічей 2, 4 з керівництвом, менеджментом та адміністративним персоналом КНУТШ. Розроблені КНУТШ документи, що унормовують зазначений вид діяльності, є прозорими та доступними для всіх зацікавлених сторін і забезпечують ефективне формування контингенту НПП з урахуванням їх професіоналізму.

3. Зклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічей із замовниками на підготовку фахівців (роботодавцями) та представниками інших зацікавлених сторін (зустрічі 3, 6, відкрита зустріч) члени ЕГ отримали підтвердження активного їх залучення до процесу організації і здійснення освітнього процесу в рамках реалізації ОП. Основними формами залучення роботодавців до цього виду діяльності є: участь у розробленні проекту ОП (ЕГ надано копію наказу командувача ССО ЗС України від 16.04.2018 № 72 “Про створення робочої групи з розроблення освітньо-професійної програми “Міжнародні комунікації у воєнній сфері”) та її рецензуванні (копії рецензій на ОП надано за запитом ЕГ); розроблення рекомендацій та погодження Професійного стандарту з підготовки офіцера тактичного рівня за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” (копію надано за запитом ЕГ); забезпечення освітніх компонентів ОП керівними документами та аналітичними матеріалами; участь у розробленні програм військового стажування і військової практики, організація і проведення практичних занять в процесі реалізації цих ОК (копію програми військової практики надано за запитом ЕГ); проведення навчальних занять з курсантам та НПП, які залучені до реалізації ОП, за досвідом проведення ООС та АТО; розподіл курсантів за місцями військового стажування та їх призначення на посади після випуску; участь у заходах наукової та науково-технічної діяльності (конференції, семінари, круглі столи). Залучення представників замовника на підготовку фахівців до проведення

навчальних занять відбувається за планом, який розробляється на кожний навчальний рік. Протягом роботи представника ЕГ у ЗВО, гарантом ОП надано підтвердження факту проведення 8 таких навчальних занять протягом 2020-2021 навчального року. Позитивною практикою є забезпечення освітніх компонентів ОП, з боку замовника на підготовку фахівців, інформаційно-аналітичними матеріалами, споживачами яких є вище військово-політичне керівництво та визначені законодавством України складові сектору безпеки і оборони держави.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До проведення навчальних занять, на систематичній основі, залучаються фахівці-практики та експерти, які мають значний досвід практичної роботи у галузях, що відповідають профілю навчальних дисциплін ОП (міжнародні відносини, зовнішня політика та національна безпека). Так, протягом 2020-2021 навчального року, в рамках реалізації ОП, навчальні заняття з питань організації та здійснення інформаційно-психологічних операцій, розвідувального та інформаційно-аналітичного супроводження проведення операції Об'єднаних сил на території Донецької і Луганської областей проводили: 19 жовтня 2020 року – начальник управління військової частини А0987 полковник Сасько Є.О. на тему: “Особливості ведення заходів психологічного впливу підрозділами ПСО в районі проведення ООС на території Донецької та Луганської областей”; 11 листопада 2020 року – начальник відділу – заступник начальника управління військової частини А0987 підполковник Цюріка С.В. на тему: “Основи підготовки та ведення психологічних операцій”; 23 лютого 2021 року – командир військової частини А1182 підполковник Мартусенко С.В. на тему: “Інформаційно-психологічне протистояння в ході АТО та ООС: сучасний стан та тенденції розвитку”; 19 березня 2021 року – офіцер управління військової частини А0987 полковник Сергієнко О.П. на тему: “Особливості аналізу цільової аудиторії в інтересах підготовки психологічної операції (психологічної акції); 19 березня 2021 року – командир військової частини А4398 капітан 1 рангу Климін А.М. на тему: “Організація та проведення інформаційних заходів в інтересах ООС на території Донецької та Луганської областей”; 16 квітня 2021 року – командир військової частини А2455 підполковник Лаврусь В.В. на тему: “Організація розвідувального забезпечення інформаційної (психологічної) операції”. До проведення навчальних занять із спеціальних дисциплін систематично залучаються співробітники розвідувальних органів України. Факти проведення навчальних занять згаданою категорією посадових осіб було підтверджено відповідною документацією під час роботи члена ЕГ у ЗВО. Крім того, представники зазначених структур сектору безпеки і оборони України щорічно беруть участь в атестації випускників в якості голів та членів відповідних підкомісій.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В КНУТШ створено ефективну і дієву систему професійного розвитку НПП, яка достатньою мірою задовольняє потреби викладачів з їх професійного зростання. На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 (зі змінами) “Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників” в ЗВО розроблено ряд документів, які унормовують це питання: Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>) та Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу ВІ КНУТШ (https://mil.univ.kiev.ua/files/95_1075884718.doc). Основними формами такої діяльності є: для НПП-військовослужбовців – навчання на курсах підвищення кваліфікації офіцерського складу, стажування у військах (силах), у ВВНЗ Збройних Сил України, в установах, на підприємствах, організаціях Міністерства оборони України, участь у навчаннях військ (сил); для цивільного науково-педагогічного персоналу – стажування в закордонних та вітчизняних ЗВО, наукових установах, участь у міжнародних програмах, навчання на курсах підвищення кваліфікації. Викладачі кафедри зарубіжної військової інформації, крім того, підвищують свою кваліфікацію під час проведення військового стажування та військової практики у військах. В КНУТШ завдання з організації підвищення кваліфікації покладено на Інститут післядипломної освіти, відділ академічної мобільності та навчальний відділ ВІ КНУТШ. 100 % НПП, задіяних до реалізації ОП протягом останніх 5 років підвищували свою кваліфікацію в обсягах, що визначені постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800. Позитивною практикою є активне залучення НПП до стажувань у закордонних ЗВО та участь у міжнародних освітніх проектах. Так, гарант ОП (С.І. Даниленко) та з НПП (Н.О. Піпченко, О.М. Фролова, О.Л. Добржанська), задіяних до реалізації ОП, пройшли стажування в ЗВО країн-членів ЄС, 4 викладачі (С.І. Даниленко, Н.О. Піпченко, О.М. Фролова, О.Л. Добржанська) є учасниками міжнародного проекту Erasmus+. ЕГ було вибірково перевірено документи, що підтверджують підвищення кваліфікації НПП, задіяних до реалізації ОП. На прохання ЕГ, гарантом ОП було надано свідоцтва та сертифікати про підвищення кваліфікації С.І. Даниленка, Ю.М. Супрунова та Я.М. Жаркова.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП здійснюється через систему заходів, що визначені Статутом КНУТШ (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>) і Положенням про ВІ КНУТШ (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0483729-14#Text>). Основними з них є такі: функціонування системи рейтингового оцінювання освітніх, науково-дослідницьких та інноваційних досягнень учасників освітнього процесу; встановлення власних форм морального та матеріального заохочення викладачів і здобувачів вищої освіти у межах

повноважень керівництва КНУТШ та командування ВІ КНУТШ, що визначені законодавством України. З метою мотивації НПП до вдосконалення професійної майстерності в університеті розроблено Положення про стимулювання співробітників КНУТШ за результатами наукової діяльності (https://science.knu.ua/documents/normative_base/), яким визначено матеріальні інструменти стимулювання такого виду діяльності. Крім того, в університеті здійснюється виплата надбавки за викладання навчальних дисциплін іноземною(-ими) мовами та стипендій молодим вченим. Основними формами нематеріального заохочення, стимулювання та мотивації НПП є сприяння їх науково-педагогічному кар'єрному зростанню (вступ до докторантури, здобуття наукових ступенів і вчених звань, участь у заходах наукової та науково-технічної діяльності за кордоном, проведення міжнародних фахових наукових заходів на базі КНУТШ, закордонні науково-педагогічні стажування тощо). В університеті застосовуються такі механізми нематеріального заохочення НПП: відзначення державними нагородами, нагородження грамотами і подяками центральних і місцевих органів виконавчої влади, Національної академії педагогічних наук України, командування Сухопутних військ Збройних Сил України, адміністрації університету та командування військового інституту. За підсумками навчального року щорічно на навчально-методичному зборі НПП ВІ КНУТШ кожна кафедра отримує рейтингову оцінку, кращі учасники освітнього процесу нагороджуються перехідними вимпелами. ЕГ отримала підтвердження факту функціонування в університеті системи стимулювання розвитку викладацької майстерності під час зустрічей з керівництвом, менеджментом та адміністративним персоналом КНУТШ (зустрічі 2, 4). Крім того, відповідно до запиту ЕГ, ЗВО надав копії наказів начальника ВІ КНУТШ про заохочення НПП за підсумками їх діяльності (від 04.10.2018 № 184-ГД, від 18.01.2019 № 13-ГД, від 16.01.2020 № 9-ГД, від 14.05.2020 № 99-ГД, від 04.12.2020 № 234-ГД, від 19.01.2021 № 10-ГД).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: рівень академічної та професійної кваліфікації НПП дозволяє забезпечити досягнення цілей ОП і програмних результатів навчання. Позитивні практики: проведення кандидатами на заміщення посад НПП пробних занять, результати яких обговорюються на засіданнях кафедр і доводяться до членів конкурсної комісії та вченої ради; наявність в університеті ефективної практики стимулювання професійного розвитку викладачів через систему морального та матеріального заохочення за результатами їх діяльності; активне залучення НПП до стажувань у закордонних ЗВО та участь викладачів у міжнародних освітніх проектах; забезпечення освітніх компонентів ОП, з боку замовників на підготовку фахівців (роботодавців), інформаційно-аналітичними матеріалами, споживачами яких є вище військово-політичне керівництво та визначені законодавством України складові сектору безпеки і оборони держави.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: на офіційній веб-сторінці відомості про академічну та професійну кваліфікацію НПП кафедри зарубіжної військової інформації обмежуються інформацією про навчально-наукові видання, які розроблено викладачами кафедри протягом останніх років. Рекомендації: розглянути можливість оприлюднення на офіційному веб-сайті КНУТШ (ВІ КНУТШ) відомостей про академічну та наукову кваліфікацію НПП кафедри зарубіжної військової інформації (реквізити дипломів, сертифікатів, свідоцтв, атестатів, перелік публікацій тощо); розглянути можливість запровадження в практику діяльності ВІ КНУТШ матеріального заохочення НПП за публікації у виданнях, які індексуються міжнародними наукометричними базами Scopus та Web of Science.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на наведені сильні сторони ОП “Міжнародні комунікації у війсьній сфері” в контексті критерію 6, ЕГ дійшла висновку, що ОП за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” для другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає рівню В за критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених

освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЗВО має достатні фінансові та матеріально-технічні ресурси для реалізації ОП, фінансування освітнього процесу здійснюється за рахунок коштів державного бюджету України. Освітній процес в достатній мірі забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою, що зберігаються у бібліотечних фондах ВІ КНУТШ та наукової бібліотеки імені М. Максимовича; здобувачі вищої освіти мають вільний доступ до міжнародних періодичних видань та наукометричних баз. Науковою бібліотекою імені М. Максимовича щоквартально видається Бюлетень нових надходжень. Бібліотеку секретних видань укомплектовано достатньою кількістю примірників спецфонду. Здобувачі мають вільний доступ до мережі Інтернет. Інформаційне забезпечення занять здійснюється через мережу університету з використанням платформи дистанційного навчання Moodle, наповнення якої було продемонстровано члену ЕГ під час його роботи у ЗВО. Аудиторії, які використовуються в процесі реалізації ОП, оснащено необхідним мультимедійним і лабораторним обладнанням. В умовах карантинних обмежень здобувачами вищої освіти активно використовувались платформи дистанційного навчання Moodle та Microsoft Teams (підтвердження – зустрічі 5, 6, 8). Для забезпечення ОП, протягом 2020-2021 навчального року у ВІ КНУТШ створено сучасний клас спеціальних інформаційних технологій, оснащений потужним стаціонарним комп'ютерним обладнанням на 14 робочих місць. Клас активно використовується для моделювання типових ситуацій майбутньої фахової діяльності курсантів, зокрема на його фондах створено робоче місце чергової зміни інформаційно-аналітичного підрозділу. Унікальність ОП дозволяє поєднувати військово-професійну складову, що реалізується у ВІ КНУТШ, та суто професійну освіту – цивільну, що реалізується в Інституті міжнародних відносин КНУТШ. Це, в свою чергу, дозволяє здобувачам вищої освіти використовувати навчально-матеріальну базу як ВІ КНУТШ, так і структурних підрозділів університету в цілому. За результатами зустрічей з адміністративним персоналом, представниками допоміжних структурних підрозділів, здобувачами вищої освіти та представниками самоврядування (зустрічі 4, 6, 7, 8) та під час перебування члена ЕГ безпосередньо в ЗВО, ЕГ дійшла висновку, що матеріально-технічна база, фінансові ресурси та навчально-методичне забезпечення ОП відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності і забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

За результатами огляду навчально-матеріальної бази та підсумками зустрічей з визначеними фокус-групами, ЕГ встановила, що викладачі та здобувачі вищої освіти забезпечені безоплатним доступом до всіх елементів інфраструктури ЗВО та інформаційних ресурсів, необхідних для забезпечення освітнього процесу, викладацької та наукової діяльності. Здобувачам вищої освіти на території ЗВО забезпечено безкоштовний доступ до мережі Інтернет (дротові та бездротові технології). Навчально-матеріальна база ВІ КНУТШ складається з навчального корпусу загальною площею 12 598 м² (40 навчальних аудиторій, лінгафонні лабораторії, спеціалізовані класи, конференц-зала, тир, бібліотека з читальною залою, навчально-методичний кабінет) стройовий плац, містечко для занять з фізичної підготовки, гараж. На період навчання курсанти забезпечуються гуртожитком. В бібліотеці ВІ КНУТШ викладачам надається безоплатний доступ до таких ресурсів: електронний каталог обсягом понад 25 тис. записів, систематичний каталог, картотека періодичних видань, тематичний каталог художньої літератури, картотека видань Військового інституту, картотека нових надходжень. Протягом першого тижня навчання всім здобувачам вищої освіти створюється корпоративна електронна пошта, яка дає їм можливість вільного та дистанційного користування інформаційними ресурсами університету. Задля виявлення і врахування потреб здобувачів вищої освіти в КНУТШ систематично проводяться соціологічні опитування, результати яких аналізуються на засіданнях вчених рад та службових нарадах керівництва КНУТШ, командування ВІ КНУТШ, та оприлюднюються на офіційних веб-ресурсах ЗВО (http://unidos.univ.kiev.ua/?q=zvity_pro_doslidzhennya).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Для організації освітнього процесу в КНУТШ створено належну матеріально-технічну базу та інфраструктуру, які відповідають Державним будівельним нормам України (ДБН В.2.2-3:2018). Щороку ректор ЗВО створює комісію із представників ректорату, працівників адміністративно-господарської частини та працівників інших допоміжних підрозділів, завданнями якої є перевірка стану та готовності матеріально-технічної бази, а також об'єктів інфраструктури (гуртожитків, пунктів харчування, бібліотек) до нового навчального року. У ЗВО здійснюється систематичний моніторинг стану протипожежної безпеки, що регламентується наказами начальника ВІ КНУТШ. Основні заходи із забезпечення безпеки життєдіяльності наведено у правилах внутрішнього розпорядку університету та колективному договорі трудового колективу (<http://www.phys.univ.kiev.ua/files/2007/11/coldog2008prj.pdf>). У ЗВО систематично проводяться різні види інструктажів та роз'яснювальна робота щодо дотримання норм та правил техніки безпеки життєдіяльності. Завдання із здійснення такого виду діяльності в ЗВО покладено на командирів курсантських підрозділів і інженера з охорони праці та протипожежної безпеки. Такі ж інструктажі проводяться перед початком кожного навчального року. Послуги з охорони здоров'я курсантів надає Національний військово-медичний центр "Головний військовий клінічний госпіталь", у ВІ КНУТШ також функціонує медичний пункт. Курсанти, крім того, мають можливість користуватись послугами університетської клініки КНУТШ. Для підтримання і збереження психічного здоров'я курсантів у ВІ КНУТШ функціонує відділення з морально-психологічного забезпечення, в штаті якого є психолог, який здійснює психологічне супроводження освітнього процесу та надає психологічну допомогу усім учасникам

освітнього процесу. До послуг курсантів також психологічна служба КНУТШ. У ЗВО систематично здійснюються опитування здобувачів вищої освіти щодо їхніх потреб та інтересів. Так, протягом роботи члена ЕГ у ЗВО, Військовим інститутом було надано результати опитувань щодо якості харчування (квітень 2021 року) та речового забезпечення (жовтень 2020 року) курсантів. За результатами опитування командуванням ВІ КНУТШ було проведено роз'яснення стосовно механізму організації харчування відповідно до вимог нових керівних документів Міністерства оборони України, алгоритму формування меню-розкладки продуктів, а також перевірено якість організації харчування в їдальні. Крім того, було перевірено дотримання термінів видачі предметів обмундирування здобувачам вищої освіти. За підсумками зустрічей з визначеними фокус-групами (зустрічі 2, 4, 6) та за результатами огляду навчально-матеріальної бази ЗВО, ЕГ дійшла висновку, що у ЗВО значну увагу приділяється створенню атмосфери доброзичливості і взаємодопомоги. ЕГ констатує, що освітнє середовище в КНУТШ є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В ході зустрічей з визначеними фокус-групами (зустрічі 6, 8) ЕГ пересвідчилась, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП. Курсантам надається можливість вирішення будь-яких питань у відділах та службах Військового інституту або через своїх прямих начальників (керівники курсантських підрозділів, командування ВІ КНУТШ). Ефективним інструментом вирішення різного роду питань життєдіяльності здобувачів вищої освіти є представництво курсантів у Вченій раді ЗВО. Курсанти також мають можливість звернутись безпосередньо до керівництва ЗВО через електронну пошту, соціальні мережі або у Інтернет-месенджерах. Відповідні контактні дані наведено на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://www.univ.kiev.ua/ua/geninf/address/>). Освітня підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється через інформування щодо особливостей організації їх пізнавальної діяльності (організації та проведення аудиторних занять, військового стажування, особливостей розроблення кваліфікаційних магістерських робіт). Механізм організаційної підтримки забезпечується розкладом навчальних завдань курсантів, а також організацією їхньої самостійної роботи. Під час зустрічей із здобувачами вищої освіти (зустрічі 6, 8) ЕГ пересвідчилась у наявності можливості у курсантів брати участь у формуванні розкладу занять. Актуальна інформація про життєдіяльність ЗВО оприлюднюється на офіційному сайті Університету (<https://www.univ.kiev.ua/ua>) та веб-сторінці Військового інституту (<https://mil.univ.kiev.ua/page/news/1>). Консультативна підтримка забезпечується НПП кафедри та науковими керівниками кваліфікаційних магістерських робіт. З організаційних питань консультації курсантам надають керівництво кафедри зарубіжної воєнної інформації, управління факультету та Військового інституту. Соціальна підтримка курсантів здійснюється відповідно до Закону України Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>), курсанти отримують грошове забезпечення у розмірах, що визначені постановою Кабінету Міністрів України "Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб" від 30.08.2017 № 704 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/704-2017-p#Text>) та наказом Міністерства оборони України "Про затвердження Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам" від 07.06.2018 № 260 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0745-18#Text>). У ЗВО на систематичній основі проводяться опитування здобувачів вищої освіти, результати яких оприлюднюються на офіційному веб-сайті ЗВО (http://unidos.univ.kiev.ua/?q=uk/zvity_pro_doslidzhennya) та доводяться до відома керівництва КНУТШ (ВІ КНУТШ) з метою визначення напрямів удосконалення освітнього процесу та вирішення соціально-побутових умов його учасників.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Відповідно до чинної нормативно-правової бази Міністерства оборони України, Збройних Сил України, на навчання до вищих військових навчальних закладів приймають осіб, що є придатними за станом здоров'я до військової служби. Рівень придатності осіб до проходження військової служби і навчання у ВВНЗ за станом здоров'я визначається Військово-лікарською комісією, відповідно до Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, що затверджене наказом Міністерства оборони України від 14.08.2008 № 402 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1109-08#top>). За ОП "Міжнародні комунікації у воєнній сфері" особи з особливими освітніми потребами не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО існує чітка і зрозуміла політика врегулювання конфліктних ситуацій, зміст якої є доступним для всіх учасників освітнього процесу. Врегулювання подібних ситуацій передбачено Статутом КНУТШ (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>). З метою запобігання та протидії корупції в університеті розроблено та затверджено "Антикорупційну програму" (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/preventing->

corruption/antycorupsiyna_prohrama.pdf). У ЗВО проводиться активна робота в цьому напрямі. Зміст заходів, що здійснюються в КНУТШ наведено у відповідному розділі офіційного веб-сайту ЗВО (<http://www.univ.kiev.ua/official/preventing-corruption/>). ЕГ встановила, що будь-який учасник освітнього процесу ВІ КНУТШ має можливість скористатися електронною скринькою довіри (VIKNYinform@ukr.net), телефоном довіри 063-866-06-07 і чат-ботом довіри (за QR-кодом), реквізити яких розміщено на інформаційних стендах та офіційних веб-ресурсах КНУТШ. За підсумками зустрічей з учасниками освітнього процесу (зустрічі 5, 6, 8) ЕГ пересвідчилась, що за час провадження освітньої діяльності за ОП “Міжнародні комунікації у війсьній сфері” конфліктних ситуацій, фактів прояву дискримінації, корупції, насильства, порушень гендерної рівності зафіксовано не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: фінансові та матеріально-технічні ресурси КНУТШ, а також інформаційне, навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та ПРН; освітнє середовище ЗВО є безпечним для життя та здоров'я усіх учасників освітнього процесу і дозволяє задовольнити їх потреби та інтереси. Позитивні практики: наявність чіткої і зрозумілої політики і процедур вирішення конфліктних ситуацій, які є доступними для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: не виявлено. Рекомендації: продовжити практику підтримання навчально-матеріальної бази ВІ КНУТШ на рівні, що задовольняє потреби освітнього процесу та вимоги замовника на підготовку військових фахівців, з активним їх залученням до цього процесу.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на наведені сильні сторони ОП “Міжнародні комунікації у війсьній сфері” в контексті критерію 7, ЕГ дійшла висновку, що ОП за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” для другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає рівню В за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ЗВО розроблено ряд документів, які регулюють дотримання процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Основним з них є “Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка” (https://mil.univ.kiev.ua/files/95_1075884718.doc). Також ці процедури врегульовуються наказами ректора КНУТШ від 05.03.2018 № 158-32 “Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм” (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf), від 11.08.2017 № 729-32 “Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника” (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf), Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ, введене в дію наказом ректора від 31.08.2018 № 716-32 (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf) та Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ, затверджене наказом ректора від 08.07.2019 № 603-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>) Під час проведення експертизи члени ЕГ впевнилися в чіткості дотримання та виконання усіх положень та вимог, які регламентовані та чітко прописані у документах ЗВО.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Діяльність органів самоврядування у ВІ КНУТШ не передбачена нормативно-правовими актами, які регламентують питання організації і здійснення освітньої діяльності вищими військовими навчальними закладами Міністерства оборони України та Збройних Сил України. У ВІ КНУТШ створено курсантську раду, яка частково виконує функції органу самоврядування. Відповідно до особливостей організації освітнього процесу у ВВНЗ здобувачі вищої освіти мають можливість впливати на процеси формування і перегляду змісту ОП. Проте, можливості здобувачів обмежуються гуманітарною складовою ОП. На підтвердження факту врахування позицій здобувачів при перегляді змісту ОК ОП, ЗВО було надано копії анкет з опитування здобувачів вищої освіти (знаходяться в електронному кабінеті акредитаційної справи), які проводяться не рідше одного разу на навчальний рік. Результати опитувань систематично розглядаються на засіданні кафедри зарубіжної воєнної інформації (протоколи засідань надані члену ЕГ під час роботи у ЗВО) та впроваджуються в освітній процес. Відповідно до п. 4 "Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у ВІ КНУТШ" Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ВІ КНУТШ (<https://mil.univ.kiev.ua/page/study/95>) моніторинг та перегляд ОП проводиться щороку складом відповідної робочої групи із залученням представників органів самоврядування здобувачів вищої освіти. Результати моніторингу доповідаються на методичній та Вченій радах ВІ КНУТШ. Освітні програми ВІ КНУТШ розробляються комісією, за участю замовників на підготовку військових фахівців (роботодавців), погоджуються Департаментом військової освіти і науки Міністерства оборони України та затверджуються керівником органу військового управління, який є замовником на підготовку військових фахівців.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці безпосередньо залучені до формування та перегляду ОП у зв'язку із специфікою ЗВО. Безпосередніми роботодавцями цієї ОП є Міністерство оборони України, ССО ЗС України та розвідувальні органи України, які формують державне замовлення на підготовку військових фахівців за цією спеціальністю. Представники замовника на підготовку військових фахівців (роботодавці) беруть участь у розробленні Професійного стандарту офіцера тактичного рівня Збройних Сил України другого (магістерського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми "Міжнародні комунікації у воєнній сфері" за спеціальністю "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії", здійснюють контроль якості освітнього процесу протягом навчального року (відповідно до Плану контролю якості організації освітнього процесу керівним складом командування Сил спеціальних операцій Збройних Сил України на навчальний рік). Представники роботодавця здійснюють постійний моніторинг освітнього процесу, долучаючись до проведення практичних занять та здійснюють планування і корегування змісту освітнього процесу відповідно до вимог Головнокомандувача Збройних Сил України. Зазначені факти отримали своє підтвердження під час роботи члена ЕГ безпосередньо у ЗВО та під час зустрічі із замовниками на підготовку фахівців за ОП "Міжнародні комунікації у воєнній сфері" (зустріч 3).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Відповідно до наказу Міністерства оборони України від 27.11.2017 № 612 "Деякі питання управління вищими військовими навчальними закладами, військовими навчальними підрозділами закладів вищої освіти та військовими ліцеями" (https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/621_nm_2017.pdf), на керівників структурних підрозділів Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України, інших органів військового управління, які є замовниками на підготовку фахівців, покладаються обов'язки щодо своєчасного надання відгуків на випускників після року їх служби у військах (силах). Зазначені відгуки розглядаються на засіданнях кафедри, вчених радах факультетів та Вченій раді ВІ КНУТШ, за результатами яких вносяться відповідні корективи до програм навчальних дисциплін та розробляються пропозиції щодо внесення змін до освітніх компонентів ОП. Крім обов'язкових процедур, які застосовуються у діяльності ВІ КНУТШ, також існує практика обміну інформацією між випускниками та випусковими кафедрами, щодо актуальності ОП та необхідних компетенцій для фахівця цієї галузі.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В результаті проведення акредитаційної експертизи ЕГ з'ясувала, що система забезпечення якості освіти у ВІ КНУТШ функціонує на системній основі за безпосередньої участі представників Міністерства оборони України та Генерального штабу ЗС України. Одним із прикладів, який навели представники замовника на підготовку фахівців (зустріч 3), що в результаті аналізу освітнього процесу за ОП типовим недоліком у підготовці курсантів було визначено недостатню кількість годин практичної підготовки безпосередньо на посадах майбутнього призначення. Для вирішення цієї проблеми кафедрою було розроблено пропозиції щодо вдосконалення практичної підготовки курсантів, відповідно до яких, за ініціативою замовника на підготовку фахівців, в систему навчання було введено, так званий, цикл посиленої практичної підготовки, протягом якого курсанти проходять службу на посадах, які

передбачені для розподілу випускників, тобто мають можливість працювати саме на тій посаді, на яку вони будуть розподілені після випуску. Тривалість такого виду підготовки становить 1 місяць. Також, на прохання здобувачів, у ЗВО було здійснено перегляд кількості годин та тематичне спрямування навчальних дисциплін, вивчення яких забезпечує формування іншомовних компетентностей. Зазначені факти отримали своє підтвердження під час зустрічей з різними категоріями стейкхолдерів (зустрічі 3, 6, 8, відкрита та резервна зустрічі). Зважаючи на це, ЕГ дійшла висновку, що створена у ЗВО система забезпечення якості освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з її реалізації.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП “міжнародні комунікації у воєнній сфері” акредитується вперше. Вимоги стандарту вищої освіти України за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” галузі знань 29 “Міжнародні відносини” для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 04.08.2020 № 1003 (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/291-mvskrs-magistr.pdf>) в змісті ОП враховано у повному обсязі.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті ВІ КНУТШ сформовані чіткі позиції діяльності структурного підрозділу відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України та Міністерства оборони України, яким підпорядкований ВВНЗ. Організація роботи та діяльності ВІ КНУТШ є структурованою та системною і спрямована на формування у курсантів почуття патріотизму та професіоналізму. Умови здійснення освітньої діяльності ЗВО сприяють формуванню у здобувачів вищої освіти професійно важливих якостей і компетентностей, які відповідають реальним потребам замовників на підготовку військових фахівців, і, свою чергу, забезпечують постійний розвиток ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: активна і систематична участь роботодавців (замовників на підготовку військових фахівців) у процесах коригування та перегляду змісту ОП, що забезпечує практичну орієнтацію ОП на задоволення потреб ринку праці; специфіка організації освітнього процесу у ЗВО забезпечує оперативне реагування на вирішення питань його якості. Позитивні практики: наявність ефективної системи зворотного зв'язку між роботодавцем та ЗВО, яка реалізується через відгуки на професійну діяльність випускників після року їхнього перебування на посадах у військах (силах) з подальшим аналізом цих відгуків та розгляді на Вченій раді ВІ КНУТШ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: не виявлено. Рекомендації: продовжити практику щорічного коригування змісту робочих програм навчальних дисциплін, з урахуванням реальних потреб замовників на підготовку військових фахівців з активним їх залученням до цього процесу.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітня програма та практика її реалізації загалом відповідають визначеному критерію, а зазначена слабка сторона не є суттєвою і не перешкоджає досягненню цілей ОП та її ПРН. ОП “Міжнародні комунікації у воєнній сфері” відповідає рівню В за критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У результаті проведення акредитаційної експертизи встановлено наявність у ЗВО чітких і зрозумілих правил, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу. Керівні документи, які регламентують діяльність ЗВО є доступними для усіх учасників освітнього процесу. Основними з них є такі: Статут КНУТШ (<http://univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>), Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>), Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>), Етичний кодекс університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), Положення про організацію освітнього процесу у ВІ КНУТШ (https://mil.univ.kiev.ua/files/95_1289192145.doc), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ВІ КНУТШ (https://mil.univ.kiev.ua/files/95_1075884718.doc). Дотримання зазначених правил і процедур у ЗВО забезпечується на високому рівні що обумовлене особливостями організації освітнього процесу з підготовки військових фахівців.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Оприлюднення проекту ОП не здійснювалось відповідно до наказів Міністерства оборони України від 28.12.2016 № 727 “Про затвердження Порядку використання мережі Інтернет у системі Міністерства оборони України” та Міністерства освіти і науки від 02.01.2019 № 1 “Про затвердження Переліку відомостей, що містять службову інформацію в Міністерстві освіти і науки України”. ЕГ встановлено, що проект ОП було своєчасно доведено до усіх учасників освітнього процесу, всі пропозиції щодо покращення ОП приймались гарантом ОП та НПП кафедри зарубіжної військової інформації ВІ КНУТШ.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Відповідно до наказів Міністерства оборони України від 28.12.2016 № 727 “Про затвердження Порядку використання мережі Інтернет у системі Міністерства оборони України” та Міністерства освіти і науки від 02.01.2019 № 1 “Про затвердження Переліку відомостей, що містять службову інформацію в Міністерстві освіти і науки України” ОП на офіційному веб-сайті ЗВО не розміщувалась. ЕГ відзначає дещо ускладнену систему навігації на веб-сторінці ВІ КНУТШ, яка зумовлює значні витрати часу стейкхолдерів в процесі доступу до змісту РПНД, які не містять інформації з обмеженим доступом.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЗВО розроблено вичерпний перелік документів, які регулюють його діяльність з реалізації ОП. Згадані документи перебувають у відкритому доступі і своєчасно доводяться до усіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: Наявність дещо ускладненої системи навігації на веб-сторінці ВІ КНУТШ, яка зумовлює значні витрати часу стейкхолдерів в процесі пошуку інформації про сила буси та РПНД, які не містять інформації з обмеженим доступом. Недоліки: не виявлено. Рекомендації: розглянути можливість розміщення на офіційній веб-сторінці ВІ КНУТШ узагальненої інформації про зміст силабусів та РПНД в окремому розділі.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Діяльність ЗВО в контексті критерію 9 відповідає вимогам законодавства та нормативно-правовій базі з питань провадження освітньої діяльності, наказам і розпорядженням центральних органів виконавчої влади, яким підпорядкований ЗВО. Ступінь оприлюднення ОП та інших матеріалів із супроводження освітнього процесу у ЗВО, вказує на відповідність ОП “Міжнародні комунікації у воєнній сфері” та практики її реалізації Критерію 9 на рівні В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Інших спостережень та зауважень немає.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Хамула Сергій Васильович

Члени експертної групи

Санжаревський Олег Іванович

Шуляк Назарій Олександрович